

Udskriftsdato: 19. december 2025

2014/1 BSF 145 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om bedre muligheder for vandløbsvedligeholdelse

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 27. marts 2015 af Kristian Pihl Lorentzen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V), Hans Christian Schmidt (V), Pia Adelsteen (DF), Villum Christensen (LA) og Daniel Rugholm (K)

Forslag til folketingsbeslutning

om bedre muligheder for vandløbsvedligeholdelse

Folketinget opfordrer regeringen til hurtigst muligt at præcisere reglerne omkring vandløbsvedligeholdelse, så det fremgår tydeligt, at vandløb tjener afvandingsformål og derfor skal vedligeholdes, i det omfang regulativerne foreskriver, for at undgå forsumpning af sommerhusområder, beboelsesområder, landbrugsjord etc. med store værditab og tabt indtjening til følge. Samtidig opfordres regeringen til på længere sigt at iværksætte en revision af lovgivningen, så det bliver muligt at tilpasse vandløbenes vandføringsevne.

Bemærkninger til forslaget

Natur- og Landbrugskommissionen har konkluderet, at der er behov for en revision af vandløbsloven med en præcisering af, hvordan hensyn til både afvanding, natur, miljø og klimatilpasning skal tilgodeses og afvejes mod hinanden (Natur- og Landbrugskommissionen: »Natur og Landbrug – en ny start«, april 2013, side 35). Forslagsstillerne ønsker, at hensynet til afvanding fremhæves i vandløbsforvaltningen, herunder ikke mindst i forbindelse med vedligeholdelsen af vandløb.

Vandløbsvedligeholdelse er helt nødvendig i en tid, hvor hyppige forekomster af monsterregn øger behovet for, at vandløbene kan lede store mængder nedbør effektivt og hurtigt væk fra sommerhusområder, beboelsesområder og landbrugsarealer.

De stigende krav om at sikre afvandingsmuligheder som følge af klimaforandringer skal håndteres, og det skal derfor analyseres nærmere, om der er behov for ændringer i loven eller i krav til klimatilpasning i forbindelse med regulativudarbejdelsen.

Forslagsstillerne ønsker, at vandløbsloven præciseres, så det tydeligt fremgår, at vandløb *først og fremmest* tjener afvandingsformål og derfor skal vedligeholdes i det nødvendige omfang for at undgå forsumpning af sommerhusområder, beboelsesområder, landbrugsjord etc. med store værditab og tabt indtjening til følge.

Bevisbyrden skal ligge hos kommunerne

I vandløb, der er omfattet af habitatdirektivet, Natura 2000-reglerne og/eller naturbeskyttelsesloven, som eksempelvis Gudenåen, har lodsejerne i praksis bevisbyrden for, at vandløbsvedligeholdelsen ikke skader visse dyrearter i de udpegede områder (eksempelvis guldsmede). I mange tilfælde findes de beskyttede arter imidlertid i andre dele af vandløbet og vandløbssystemet, så der reelt intet er til hinder for at foretage grødeskæring og anden vedligeholdelse i hovedvandløbet.

Forslagsstillerne ønsker at vende bevisbyrden, så det i stedet bliver op til kommunerne uden rimelig tvivl at bevise, at overholdelse af bestemmelserne om vedligeholdelse skal fraviges af miljøhensyn.

Vandløb udtages af naturbeskyttelseslovens § 3

Ved mange vandløb er der behov for at sikre en bedre vandføringsevne for at opretholde en tidligere afvandingstilstand eller for at forbedre afvandingen af landbrugsarealer i forhold til situationen på nuværende tidspunkt. Klimaændringer og mere miljøvenlig vedligeholdelse med reduceret skæring af grøde har medført en højere vandstand i mange vandløb. Vandføringsevnen kan forøges ved en mere intensiv grødeskæring og ved regulering af vandløbene. Ved regulering forstås en ændring af profilen, eksempelvis større dybde og/eller bredde. En mere intensiv grødeskæring vil i mange tilfælde have u hensigtsmæssige konsekvenser for miljøet i vandløbene. Regulering af vandløb forudsætter tilladelse i medfør af vandløbsloven og i mange tilfælde også en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, idet ca. 28.000 km af vores omkring 70.000 km vandløb er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorefter tilstanden ikke må ændres, bortset fra hvad der følger af sædvanlig vedligeholdelse (Naturstyrelsen.dk: »Vandløb«).

Vandløbsloven er ikke i sig selv til hinder for at gennemføre reguleringssager. Ifølge vandløbslovens § 1, stk. 2, skal fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger, herunder regulering af vandløb, ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i anden lovgivning. De krav, der følger af anden lovgivning, er bl.a. fastsat i miljømålsloven og i naturbeskyttelseslovens § 3.

Ifølge miljømålslovens § 11 skal forringelse af tilstanden af alle overfladevandområder og alle grundvandsforekomster forebygges. Dette følger også af vandrammedirektivet, der stiller krav om, at der iværksættes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af alle overfladevan-

dområder og grundvandsforekomster. I vandplanerne følges dette op i retningslinje 1, der reelt har samme indhold. På den baggrund må det lægges til grund, at en regulering alene kan forventes tilladt, hvis det kan ske, uden at miljøet i vandløbet forringes. Der er brug for en faglig belysning af, hvorledes dette kan ske.

Naturbeskyttelseslovens § 3 med forbud mod ændring af tilstanden i de omfattede vandløb administreres meget restriktivt, således at der ikke meddeles dispensation, der alene begrundes i økonomiske og erhvervsmæssige hensyn. Ifølge praksis dispenseres der således ikke til regulering af vandløb for at sikre en driftsmæssigt tilfredsstillende afvanding af landbrugsarealer. Forslagsstillerne vil derfor tage vandløb ud af naturbeskyttelseslovens § 3. Der skal indføres en tilsvarende bestemmelse i vandløbsloven, dog med den ændring, at administrationen af bestemmelsen kan ske efter en samlet afvejning af hensyn til afvanding, natur, miljø og klimatilpasning.

Skriftlig fremsættelse

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre muligheder for vandløbsvedligeholdelse.

(Beslutningsforslag nr. B 145)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.